

Arbejdstilsynet
Att.: jdr@at.dk; jfha@at.dk;

Hø- ringssvar fra DA til ny asbestbekendtgø- relse og ny grænseværdibekendtgørelse (2025)

10. november 2025
KRGH
Dok ID: 446313

Dansk Arbejdsgiverforening har den 13. oktober 2025 modtaget høring vedrørende Høring over udkast til bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet og grænseværdibekendtgørelse mv.

Helt overordnet mener DA, at vi til enhver tid skal tilstræbe et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Ingen skal udsættes for farlige mængder asbeststøv i forbindelse med deres arbejde. Selvom der i vid udstrækning er tale om en implementering af EU-regulering bemærkes det dog, at disse justeringer af asbestbekendtgørelsen fortsætter en tendens mod stadigt stigende byrder både administrativt og økonomisk for virksomhederne ved udførelsen af asbestarbejde, uden en klar begrundelse for, at de enkelte ændringer hæver beskyttelsesniveauet væsentligt. DA opfordrer derfor Arbejdstilsynet til at sikre, at alle krav, der følger af EU-direktiver minimumsimplementeres.

1. Justerede og nye krav til foranstaltninger

Udkastet indeholder diverse ændrede krav til implementering af ny EU-regulering i forhold til foranstaltninger, bl.a. om arbejdsmetoder og personlige værnemidler. Arbejdstilsynet vurderer, at hovedparten er mindre justeringer, som ikke har større praktisk betydning for udførelse af asbestarbejde.

DA har bemærkninger til følgende tre ændringer:

Det er et nyt EU-krav, at ansatte skal gennemgå en passende dekontaminering, hvilket indføres i asbestbekendtgørelsen. Samtidig foreslår Arbejdstilsynet at præcisere, at dekontaminering skal ske før pauser, og før arbejdsstedet forlades.

Et nyt EU-krav er krav om at befugte luften kontinuerligt med henblik på at sedimentere asbeststøvet. Dette indføres i bekendtgørelsen som et krav til metode til at begrænse støv-udviklingen.

Vester Voldgade 113
1552 København V
Tlf.: 33 38 90 00
CVR 16834017
da@da.dk
da.dk

Der indføres et andet nyt EU-krav om udsug mv. ved arbejde i afskærmede områder ved en udvidelse af en gældende bestemmelse om metodekrav ved nedrivning af asbestholdigt materiale. Dermed vil metodekravet gælde for alt asbestarbejde, hvor der forekommer støv i væsentligt omfang.

DA mener, at disse nye vil være stærkt fordyrende for udførsel af asbestarbejde, uden at det er tydeligt, at det vil gøre arbejdet mere sikkert.

DA mener, at det skal præciseres hvad kravet om dekontaminering indebærer. Handler det fx om, at de ansatte skal anvende de arbejdshygieniske foranstaltninger, jf. § 28 før pauser, og derved gå i bad og skifte tøj inden en pause? Det skal desuden afgrænses, så det ikke gælder ved det, der i dag er defineret som arbejde ved "lavt støvniveau" (ny §11, stk. 2.)

DA mener, at der mangler definition på, hvad "støv i væsentligt omfang" er. Der er allerede krav om udsugning, og arbejdsgiver skal i forvejen begrænse støv så vidt muligt, også på andre områder. Medfører ændringen, at arbejdsgiver skal gøre mere og andet end gældende lovgivning?

DA mener, at der mangler en vurdering af om befugtning er relevant ved alt asbestarbejde, eller kun er et krav ved nedrivning af asbestholdige materialer.

DA mener, at Arbejdstilsynet bør redegøre for, i hvor høj grad at disse nye metodekrav vil øge beskyttelsen af de ansatte, særligt ved opgaver ved "lavt støvniveau".

2. Om at prioritere nedrivning af asbest

Der indføres et nyt krav fra EU-direktivet om, at nedrivning skal indgå i en arbejdsgivers risikovurdering, så arbejdsgiveren kan vælge at prioritere nedrivning af asbestholdigt materiale frem for andre former for håndtering af materialet, hvor det forbliver i anvendelse. Det vil ikke være et krav, at asbestholdigt materiale nedrives.

DA noterer sig, at der, i overensstemmelse med direktivets bestemmelser, fortsat vil være mulighed for at vælge indkapsling fremfor nedrivning, og vil opfordre til at AT oplyser, fx på AT's hjemmeside hvordan arbejdsgivers risikovurdering kan foretages.

3. Forundersøgelse for asbest

Der indføres et nyt EU-krav om, at en arbejdsgiver efter anmodning fra en anden arbejdsgiver skal stille oplysninger indhentet som led i forundersøgelsen, om hvilke materialer der kan formodes at indeholde asbest til rådighed for den anden arbejdsgiver.

DA mener, at dette følger af de nye EU-krav, og det er kun godt at disse oplysninger deles, så der ikke skal foretages unødige nye prøver.

4. Ændret krav til asbestanalyse

Som følge af EU-krav indføres der i asbestbekendtgørelsen et skærpet krav til metode til asbestanalyse af luftprøver gældende fra 21. december 2029. EU begrundet det med den nye skærpede EU-grænseværdi for asbest i arbejdsmiljøet. Kravet medfører, at analyselaboratorier om godt 4 år ikke længere kan anvende den gængse PCM-metode (fasekontrast-mikroskopi) til asbestanalyse af luftprøver, men i stedet for skal anvende de mere avancerede, specifikke målemetoder, såkaldte EM-metoder (elektronmikroskopi).

DA mener, at det følger af EU-kravet, og er positive overfor at kravet formuleres åbent i forhold til evt. nye fremtidige metoder til måling af dette. Der mangler dog en vurdering af, hvornår det giver mening at anvende luftmålinger. Er det fx kun ved nedrivning? Det er vores forståelse at teknologien ved luftmålinger ikke er til rådighed ift. at måle så lave grænseværdier. Det skal derfor være tydeligt, hvornår hvilke målinger giver mening, da det hurtigt bliver stærkt fordyrende ift. opgavens løsning.

5. Nye krav til asbestanmeldelser og arbejdsplan

Som følge af EU-krav indføres der en justering af krav om, hvilke oplysninger der skal være indeholdt i en arbejdsgivers anmeldelse af asbestarbejde til Arbejdstilsynet og arbejdsplan for nedrivning af asbest. Arbejdstilsynet oplyser, at der stort set er tale om de samme oplysninger som hidtil, men grupperet lidt anderledes.

Dog er oplysninger om ansattes asbestuddannelse og dato for seneste helbredsundersøgelse nye oplysninger, som skal indgå i anmeldelsen.

Derudover foreslår Arbejdstilsynet også en justering af oplysninger om dato for arbejdets udførelse i anmeldelsen. Dato for arbejdets påbegyndelse ændres fra dato for "forventede påbegyndelse" til "tidligste dato for arbejdets påbegyndelse". Samtidig nedsættes fristen for, hvornår arbejdsgiver skal anmelde fra 8 dage til 3 dage.

Arbejdsgiver forpligtes desuden til at fremsende en asbestanmeldelse elektronisk til Arbejdstilsynet via Arbejdstilsynets blanket på Virk.dk. Hermed kan Arbejdstilsynet systematisk bruge data til at styrke sin tilsynsindsats over for asbestarbejde. Blanketten på Virk.dk vil være udformet som afkrydsning af oplysninger.

Der er i dag ikke krav om anmeldelse af asbestarbejde ved fjernelse af ubeskadiget asbestholdigt materiale uden ødelæggelse heraf, når det kan udføres med lavt støvniveau. Arbejdstilsynet vurderer, at et sådant

asbestarbejde almindeligvis ikke kan finde sted i praksis, og bestemmelsen herom foreslås derfor ophævet af hensyn til klarhed i reglerne.

DA mener, at de foreslåede ændringer af anmeldeblanketten er fornuftige og kvitterer for at blanketten udformes som afkrydsning af oplysninger og at fristen til at anmelde asbestarbejde sænkes til tre dage. DA kvitterer desuden for at asbestarbejde "så vidt muligt" skal foretages inde for fristen, da der er en lang række opgaver, som ikke kan planlægges så lang tid i forvejen, fx inden for teknisk service.

DA er dog bekymret for, at henvisningen til yderligere tilsynsplanlægning, betyder at Arbejdstilsynet vil rette et unødigt højt tilsynstryk på virksomheder, der følger reglerne. Efter DA's opfattelse er en korrekt anmeldelse af asbestarbejde et klart tegn på, at virksomheden både kan og vil udføre arbejdet forsvarligt. Derfor opfordrer DA Arbejdstilsynet til at målrette tilsynet mod asbestarbejde, der ikke er anmeldt, i stedet for at belaste lovlydige virksomheder med unødige tilsyn.

DA mener desuden, at undtagelsen til krav om anmeldelse ved fjernelse af ubeskadiget asbestholdigt materiale uden ødelæggelse heraf, når det kan udføres med lavt støvniveau, skal bevares. Der findes en række eksempler på enheder og materialer, der indeholder asbest, hvor der ikke vil ske støvudvikling ved nedtagning.

6. Asbestprotokoller og adgang til helbredsundersøgelser

Gældende bestemmelse om, at krav om asbestprotokoller ikke gælder for asbestarbejde med lavt støvniveau ophæves. Tilsvarende ophæves gældende bestemmelse om, at krav om adgang til helbredsundersøgelse ikke gælder for asbestarbejde med lavt støvniveau. Dette følger af nye EU-krav.

DA mener, at asbestprotokoller har meget begrænset nytte. Men er enig i afgrænsningen til situationer, hvor ansatte reelt har været direkte eksponeret for asbeststøv. Det skal være faktisk begrundet, at der har været en eksponering, fx via en tredjeparts-rapport, der dokumenterer, at der reelt har været risiko for at medarbejdere har været udsat for asbeststøv.

DA mener, desuden at asbestprotokoller er bagudrettet dokumentation, der derfor ikke forebygger eksponering, og deres bevismæssige betydning i arbejdsskadesager har ikke på noget tidspunkt været nødvendig. Kravet fremstår derfor som en administrativ byrde uden proportional gevinst for hverken arbejdsmiljø eller retssikkerhed.

DA mener, desuden at det er uhensigtsmæssigt at asbestarbejde ved lavt støvniveau skal registreres i en asbestprotokol og der skal tilbydes helbredsundersøgelse. Dette medfører rigtig meget administration, og er en økonomisk byrde for virksomhederne. Herudover medfører både

asbestprotokoller, og helbredsundersøgelse unødigt bekymring blandt medarbejderne.

DA foreslår, at der i samarbejde med relevante arbejdsmedicinske kliniker udarbejdes en vejledning til, hvornår det giver mening at gennemføre en helbredsundersøgelse, og hvornår medarbejderne reelt er i risiko for at blive syge af asbeststøv. Herunder hvad risikoen er, hvis arbejdet udføres efter asbestbekendtgørelsens regler.

7. De særlige bade- og omklædningsfaciliteter (miljøvogn)

Arbejdstilsynet retter op på en utilsigtet stramning af reglerne i 2023 om adgang til særlige bade- og omklædningsfaciliteter, typisk en miljøvogn. Fra siden 2023 at være et krav ved alt asbestarbejde ændres det nu til, at miljøvogn er et krav ved autorisationskrævende nedrivning og oprydning efter brande og omfattende stormskader. Det skal fortsat ved ethvert andet asbestarbejde være muligt at kunne rengøre sig, fx i en skurvogn med bad, omklædning, toilet mv.

DA kvittere, for denne gode og nødvendig ændring, som bidrager til at reducere unødigt ressourceforbrug.

8. Højtryksspuling af asbest

Til udmøntning af dele af den politiske aftale af 8. oktober 2025 om en national strategi om asbest indføres et ophør af mulighed for dispensation fra forbuddet mod højtryksspuling af asbest. Samtidig indføres der en bestemmelse om, at de tidligere meddelte dispensationer til at foretage højtryksspuling af asbesttage med tagrensekasse bortfalder 1. juli 2026.

DA mener, at højtryksspuling af asbesttage med tagrensekasse er en vel-etableret metode, hvor rensning og maling binder løse asbestfibre sammen. DA er bekymret for, at forbuddet kan medføre en stigning i at asbest spredes til omgivelserne.

DA er af den opfattelse, at der kan være boligejere, som vanskeligt kan finansiere en hel udskiftning af et asbesttag. Forbuddet kan derfor bidrage til at stavnsbinde tusindvis af boligejere, fordi de ikke har samme mulighed for at renovere og dermed levetidsforlænge deres asbesttag i stedet for at udskifte det.

DA mener derfor, at det ærgerligt at den politiske aftale har valgt at fjerne dispensationsadgangen fuldstændigt og ville have foretrukket en skærpet adgang til dispensationsmulighed baseret på for eksempel obligatoriske kurser, certificeringsordning og/eller udarbejdelse af branchevejledning for tagmaling. Tagmalerguppen under DI Byggeri har allerede udarbejdet behandlingsanvisninger for at sikre efterlevelse af reglerne for håndtering af asbest.

DA mener, at når Arbejdstilsynet fjerner dispensationsmuligheden, lukker det reelt et helt erhverv, hvilket medfører betydelige omkostninger for de omkring 50 berørte virksomheder og deres ansatte og de facto gør deres udstyr værdiløst. Som et absolut minimum bør erhvervet derfor have mulighed for at omlægge deres arbejde over en periode på to år. Det vil samtidig give branchen tid til at udvikle nye teknologiske løsninger.

9. Oplæring og instruktion

De specifikke krav til oplæring og instruktion ved asbestarbejde udvides til også at omfatte ansatte med arbejde, hvor der er risiko for udsættelse for asbest.

DA mener, at det er uklart, hvem der forventes at være i risiko for udsættelse for asbeststøv. DA formoder, at der udelukkende er tale om personer, der forventer at bevæge sig ind i asbestforurenede områder, og ikke alle personer, der opholder sig på byggepladsen. Det er dog vigtigt, at dette præciseres, så virksomhederne har klare retningslinjer for deres arbejde.

10. Flere tydeliggørelser i reglerne

Asbestbekendtgørelsen har gældende definitioner af, hvad der forstås ved asbestarbejde og nedrivning. Definitionen justeres, da Arbejdstilsynet erfarer, at det er hensigtsmæssigt at tydeliggøre, at asbestoprydning efter brande, stormskader, sammenstyrtninger mv. også er asbestarbejde. Af hensyn til gældende krav om autorisation for nedrivning af asbest tydeliggøres det desuden, at i nedrivning indgår rengøring af arbejdsområdet, håndtering af asbestholdigt affald på arbejdsstedet og klargøring af affaldet til afhentning.

Der indføres en definition af asbestholdigt materiale, så det er entydigt, at det ikke omfatter fx asbestforurenet isoleringsmateriale på et loftrum.

Derudover tydeliggøres det, at luftmålinger også kan tages i anvendelse før afslutning af et asbestarbejde med henblik på at fastslå, om der efter slutrengøring forekommer asbeststøv, ligesom geltapeprøver i dag er nævnt i reglerne.

Det foreslås desuden at ophæve de tre eksempler på, hvad der er "kortvarigt nedrivningsarbejde af mindre karakter", som kan udføres uden autorisation. I stedet for beskrives "kortvarigt nedrivningsarbejde af mindre karakter" på Arbejdstilsynets hjemmeside. Da udtrykket "asbestarbejde med lavt støvniveau" ikke længere anvendes i bekendtgørelsens regler, ophæves bestemmelsen med definitionen af udtrykket.

DA mener, at det har store konsekvenser at "lavt støvniveau" fjernes. Da det ikke er proportionelt med de yderligere krav, som der stilles til en lang række opgaver med reparation og vedligeholdelse.

DA bemærker desuden, at det er uklart, hvornår arbejdsgiver har tilstrækkelig dokumentation for at et arbejdsområde er rent, og hvilke målinger der kræves før, under og efter opgaveløsningen, særligt i forbindelse med asbestarbejde, hvor der ikke foretages nedrivning, samt ved lavt støvniveau. De mange målinger er et stærkt fordyrende led, og er ikke proportionelt med beskyttelsen af medarbejderne.

DA har ingen bemærkninger til de øvrige ændringer i dette afsnit.

11. Udkast til ny grænseværdibekendtgørelse

Med udkast til ny grænseværdibekendtgørelse foreslås der et skærpet krav til grænseværdi for asbest i arbejdsmiljøet (luften) på 0,002 fibre/cm³ gældende fra 21. december 2029. Indtil da vil den nuværende grænseværdi på 0,003 fibre/cm³ fortsat være gældende. Den ny grænseværdi er et krav fra EU.

DA anmoder Arbejdstilsynet om at vurdere, hvad den skærpede grænseværdi har af praktisk betydning ift. mulighederne for at udføre arbejdet efter bekendtgørelsen, herunder dokumentation for, hvornår arbejdet kan udføres ved "lavt støvniveau", jf. ny §11, stk. 2. Er det med de målemetoder, der findes i dag muligt at dokumentere at grænseværdien overholdes, eller bliver asbestarbejde i praksis ulovligt at udføre?

12. Autorisationsordning for nedrivning af asbest

Til orientering er asbestdirektivets krav om tilladelse til nedrivning af asbest implementeret i de danske regler ved den indførte autorisationsordning for nedrivning af asbest. Til fuld implementering af kravene til tilladelse til nedrivning af asbest har Sikkerhedsstyrelsen den 7. oktober 2025 sendt en ændring af bekendtgørelse om kvalitetsledelsessystemer for autoriserede virksomheder i høring.

DA svarer Sikkerhedsstyrelsen direkte på denne høring.

13. Nyt uddannelseskrav fra 21. december 2025

Bemærkning i forbindelse med, at § 32, stk. 2 om arbejdsmiljøfaglige uddannelser er slettet i den nye asbestbekendtgørelse.

DA vil i den sammenhæng anmode om, at Arbejdstilsynet melder klart ud om, hvordan Arbejdstilsynet vil føre tilsyn med om medarbejderne har gennemført uddannelsen. **DA** foreslår, at der indføres en implementeringsperiode hen over en årrække, hvor det indgår Arbejdstilsynets vurdering om virksomheden allerede overholder lovgivningen ved udførsel af asbestarbejde, og hvor det kan dokumenteres, at man har gennemført den særlige oplæring og instruktion, som fremgår af den nuværende bekendtgørelses § 32.

DA bemærker desuden, at etablering af en ny uddannelse på mindre end seks måneder, er meget kort tid. Der mangler tid til, at AMU-skolerne kan udvikle materiale til uddannelsen, opkvalificere undervisere og at virksomhederne efterfølgende har mulighed for at sende deres medarbejdere på uddannelsen. Det er desuden et krav at uddannelsen skal være tilpasset de erhvervsspecifikke opgaver og arbejdsmetoder, og det kræver et bredere uddannelsesudbud på tværs af de mange faggrupper der er omfattet af uddannelseskravet.

Som nævnt i DA's høringssvar til bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser den 12. maj 2025, så er der en meget stor andel af arbejdsstyrken inden for bygge- og anlægsbranchen, der er omfattet af uddannelseskravet, og det er både dyrt og tidskrævende, at få så mange medarbejdere igennem en uddannelse på så kort tid, og der er uhensigtsmæssigt at uddannelsen skal gennemføres inden de relevante uddannelsesstilbud er på plads.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Kristian Grande-Hill

Arbejdstilsynet

Johannes Rytter Dethlefsen, jrd@at.dk
Jannie Frydenborg Hansen, jfha@at.dk

Sagsnr. 25-4622
Vores ref. AHJ
Deres ref

Den 10. november 2025

Bemærkninger til høring over udkast til ny asbestbekendtgørelse og ny grænseværdibekendtgørelse (2025)

FH – Fagbevægelsens Hovedorganisation takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovændringen.

Overskrift og paragraf	Konkrete bemærkninger til asbestbekendtgørelsen
§ 4	Vi ser gerne, at nedrivning defineres eller forklares fx ved, at ordet "nedrivning" suppleres af en parentes med indholdet "fjernelse". I direktivet suppleres "nedrivning" flere steder med "fjernelse".
§ 7, stk. 2	Vi foretrækker, at eksemplerne i stk. 2 fastholdes i bekendtgørelsen.
§ 8	<p>Vi foreslår, at der skrives "nedrivning (fjernelse)", så det er tydeligt for arbejdspladserne, at overvejelser om fjernelse af asbest (sanering) skal indgå i risikovurderingen.</p> <p>Pligten til at prioritere nedrivning (fjernelse), jf. direktivets artikel 3, stk. 2, nr. 2 og præambelens nr. 10, beskrives ikke tydeligt nok i udkastet til bekendtgørelse. Vi finder det afgørende, at denne pligt præciseres ved at indsætte en formulering, der afspejler direktivet. Der kan evt. også indsætte en formulering, der flugter med substitutionsbestemmelsen i CMR-bekendtgørelsens §8 (erstatning [dvs. fjernelse] skal foretages, uanset at påvirkningerne fra de farlige stoffer og materialer er ubetydelige).</p> <p>Vi anbefaler, at der indsættes en parallel bestemmelse i bekendtgørelse om bygherrens pligter, da det ofte er bygherren, der kan træffe beslutning om nedrivning.</p>
§ 10	<p>Det forekommer uklart, hvem (dvs. hvilket pligtsubjekt) der skal gennemføre forundersøgelsen. Hvad angår bygge og anlæg, kan det med fordel præciseres, om pligten hviler på bygherren og/eller arbejdsgiveren. Iht. direktivets artikel 11. stk. 1 synes arbejdsgiveren at være pligtsubjekt.</p> <p>I Danmark er det i praksis ofte bygherren, der sikrer, at der gennemføres forundersøgelser, jf. pligten i bygherrebekendtgørelsens §11 (i forbindelse med koordineringen, herunder udarbejdelsen og ajourføringen af planen for sikkerhed og sundhed skal bygherren sikre:</p>

	1. at eventuelle særlige risici på byggepladsen, herunder i jorden, identificeres, undersøges, vurderes og i nødvendigt omfang imødegås og tydeligt afmærkes, inden arbejdet iværksættes).
§ 21, stk. 2	<p>(Vedr. undtagelserne i sætning 2 for sådanne luftmålinger [efter slutrengøring] finder § 35, stk. 1, 5 og 6 ikke anvendelse):</p> <p>Vi kan ikke støtte disse undtagelser, der udelukker, at ansatte høres og informeres. Vi finder det især afgørende, at § 35, stk. 6, finder anvendelse, så måleresultaterne gøres tilgængelige for de ansatte – hvilket også er i tråd med den politiske aftale om asbest fra 8. oktober, der for at forhindre svindel med asbestprøver peger på, at AMO eller de ansatte skal modtage resultater fra asbestprøver direkte fra de personer, som forestår asbestanalysen og rapporterer resultatet.</p>
§ 28, stk. 3	<p>”Ved færdsel fra omklædningsrummet med personlige værnemidler og arbejdstøj i øvrigt til omklædningsrummet med dagligt tøj”. Formuleringen er svær at forstå. Der skal vel bare stå, at man skal gå i bad, når man går fra den beskidte zone til den rene zone.</p>
<i>Oplæring og instruktion</i>	Vi anbefaler, at overskriften ”oplæring og instruktion” ændres til ”oplæring, instruktion og uddannelse”, og at der for uddannelse indsættes en henvisning til bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser.
§ 36	<p>Vi anbefaler, at det danske grundprincip om, at ”unødig påvirkning skal undgås” indsættes, jf. bekendtgørelse om stoffer og materialer §5, stk. 2. Hensigten er at gøre det klart, at arbejde, der medfører udsættelse nær grænseværdien, ikke er acceptabelt.</p> <p>Vi foreslår, at § 36 udvides til også at omfatte situationer, hvor der under arbejdet identificeres asbeststøv, der ikke er identificeret ved forundersøgelse. Som paragraffen er formuleret i udkastet, er det alene ved støvmålinger og ved utilsigtet indgreb i asbestholdigt materiale, at arbejdet skal indstilles.</p>
§ 39, stk. 1	Vi undrer os over, at Arbejdstilsynet ønsker at indsætte ordet ”reelt” (formodes <u>reelt</u> at være blevet udsat) og således påtænker at indføre en betingelse, der indskrænker rækkevidden af udtrykket ”formodes at være blevet udsat”. Vi anbefaler, at ”reelt” ikke introduceres i bestemmelsen – et ord som vi i øvrigt ikke genfindes i direktivet.

Vi kan støtte, at:

- Der indføres en ny § 4, hvor asbestholdigt materiale også defineres og omfattes
- Oprydning efter brande, stormskader og sammenstyrtning omfattes af bekendtgørelsen (§ 5)
- Arbejde med lavt støvniveau helt udgår (gl. §5 m.fl. §§)
- Rengøring efter asbestarbejde defineres som til klargøring af affald til afhentning (§ 6)
- Der ikke skal ske anmeldelse til AT ved arbejde af begrænset karakter (§ 11, stk. 2)
- Der indføres en digital anmeldelse af asbestarbejde til AT gennem Virk.dk (ny § 12)

- Anmeldelsen specificeres med de nye punkter om arbejdssted, opstart og afslutning, personer der skal udføre arbejdet, og deres uddannelse samt helbredsundersøgelse, tekniske hjælpemidler, der skal begrænse støvudviklingen, samt beskrivelse af de foranstaltninger, der skal beskytte personer på arbejdsstedet samt i omgivelserne (§ 12, stk. 2)
- Der indsættes en ny bestemmelse om krav om befugtning, hvis støvet ikke kan fjernes effektivt ved processug (§ 15, stk. 3)
- Luftmålinger tilføjes som en mulighed i stedet for geltapeprøver for at fastslå om et område er rent for asbeststøv efter slutrengøring (§ 21, stk. 2)
- Der indsættes en ny bestemmelse (§ 27), der forpligter arbejdsgiveren til at sørge for, at ansatte dekontamineres (et bedre ord havde været ønskeligt) før pauser og før fyraften
- Formuleringerne vedr. arbejdshygiejniske foranstaltninger strammes sprogligt, og at begrebet "lavt støvniveau" fjernes (§ 28, stk. 2-3)
- Målingsmetoden af luftprøver moderniseres til nyeste teknologi (§ 35, stk. 3-4)
- Det nu fastslås, at arbejdet straks skal indstilles (§ 36), hvis grænseværdier er overtrådt, eller der bare er *mistanke* om asbeststøv. Bestemmelsen indeholder dog også noget uklarhed, som kommenteres nedenfor
- Dispensationer fra forbud mod højtrykspuling ophører hhv. udløber.

Vi undrer os og foreslår derfor, at Arbejdstilsynet genovervejer følgende:

- Vi foreslår, at eksemplerne i § 7, stk. 2, beholdes. Dog at eksemplet med enkelte rørbøjninger uddybes eller fjernes og evt. erstattes. Dette begrundes med, at eksemplet kan misforstås, og det er observeret, at ansatte først fjerner rørisolering og efterfølgende rørbøjninger. Eller med andre ord, at enkelte rørstykker ikke fjernes i et stykke med overskæring af rør i behørig afstand fra den asbestholdige rørisolering
- At tilføjelsen i § 8 ikke omfatter bygherren. Det er næsten altid bygherren, der har beslutningskompetencen vedr. om asbest skal fjernes eller fx indkapsles. Selvom dette ikke fremgår af EU-direktivet, bør det fremgå af den danske regulering
- At det stadig ikke fremgår, hvem der har pligten til at foranstalte forundersøgelsen. Vi foreslår, at dette adresseres i bekendtgørelsen om bygherrens pligter som en tilføjelse til § 11
- At det kun er efter anmodning (§ 10, stk. 3), at oplysninger skal stilles til rådighed for andre. Der bør være en klar oplysningspligt i fx projektmaterialet samt i Plan for Sikkerhed og Sundhed
- At hele den gamle § 32 slettes. Det kan anbefales at bevare stk. 2., hvoraf det fremgår, at personer, der er beskæftiget med asbestarbejde, skal gennemgå det kursus, der fremgår af bekendtgørelsen om arbejdsmiljøfaglige uddannelser og være i besiddelse af et uddannelsesbevis. Ellers skal man lede efter, hvor det står (i ny § 12, stk. 2, nr. 6)
- I § 36 skal arbejdet indstilles, hvis "der er grund til at tro, at der er udviklet asbeststøv, som følge af indgreb i asbestholdigt materiale, som ikke er identificeret inden arbejdets påbegyndelse". Dette skal også gælde situationer, hvor der under arbejdet identificeres "historisk asbeststøv, der ikke er identificeret ved forundersøgelse. Som paragraffen er formuleret i udkastet, er det alene ved støvmålinger og ved utilsigtet indgreb i asbesthol-

digt materiale, at arbejdet kan indstilles. Hvis asbesten ikke er identificeret, hvordan ved man så, om der et foretaget indgreb i et asbestholdigt materiale? Kunne denne bestemmelse formuleres mere præcist?

- I § 39 indføres ordet "reelt". I forvejen er der rum for fortolkning, idet der bl.a. skal anmeldes for ansatte, der *formodes* at være udsat for asbeststøv. Enten er man formodet udsat eller ikke. Vi kan ikke se pointen med tilføjelsen af ordet "reelt" og foreslår det slettet, da det synes at gå imod intentionen med hele revisionen, der bl.a. går på at inddrage ansatte, der ikke kun arbejder med asbest, men også *udsættes* for asbest
- Vi savner stadig, at der indføres bestemmelser om anmeldelse og registrering i en digital protokol, som oprettes i statsligt regi, fx under AES.

Udkast til ny grænseværdi for asbest (grænseværdibekendtgørelsen nr. 2203)

Vi kan støtte forslaget til ny grænseværdi på 0,002 fibre/cm³ fra 2029, men vil anbefale, at den indføres tidligere, fx allerede fra 2027. Vi henleder opmærksomheden på, at 0,002 fibre pr. cm³ svarer til 2000 fibre pr. m³, og at ansatte indånder adskillige kubikmeter luft hver dag – indånding der i øvrigt øges ved hårdt arbejde som fx manuel nedrivning.

Udkast til ændring af BKG nr. 725 om kvalitetsledelsessystemer for autoriserede virksomheder

- Vi kan støtte de tilføjelser, der er til bilag 1, nr. IV om asbestområdet.

Med venlig hilsen

Anne Helbo Jespersen

5. november 2025

Til Arbejdstilsynet

Att: Jannie Frydenborg Hansen

Høringssvar fra AM-PRO til forslag til ny asbestbekendtgørelse og ny grænseværdibekendtgørelse (2025)

AM-PRO hilser det velkommen, at den nye bekendtgørelse generelt vil forbedre forebyggelsen af asbestrelaterede arbejdsskader ved at begrænse eksponering af arbejdstagere, mindske spredning af asbest fibre ved nedrivningsarbejde og endelig at nedsætte GV.

AM-PRO savner dog at den nye bekendtgørelse mere tydeligt definerer hvilke nedrivnings-opgaver, der ikke kræver autorisation jf. §7 stk. 2, idet AM-PRO frygter, at virksomhedernes fortolkning af hvad, der kan betragtes som "kortvarigt nedrivningsarbejde af mindre karakter" bliver for lemfældig og dermed kan give anledning til konflikter mellem arbejdsgivere, bygherrer og medarbejdere.

AM-PRO foreslår at benytte betegnelsen 'Arbejdsmedicinske undersøgelser' i lighed med betegnelsen i Bekendtgørelsen om kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionsskadelige stoffer i den nye bekendtgørelses §40 i stedet for den noget gammeldags betegnelse 'Helbredsundersøgelser'.

AM-PRO finder det uklart, hvad der er formålet med kravet om helbredsundersøgelser, hvem der skal udføre helbredsundersøgelserne, og hvad en sådan undersøgelse bør omfatte, ligesom der ikke er en nedre grænse eksponeringsmæssigt for, hvem der skal tilbydes disse undersøgelser.

Hvis formålet med kravet om helbredsundersøgelser er at opspore asbestrelateret sygdom, er det AM-PROs vurdering, at værdien af helbredsundersøgelser som virkemiddel er begrænset, blandt andet fordi helbredsundersøgelser mhp. at konstatere mulig asbestrelateret sygdom er ressourcekrævende, uden tilgængelige relevante screeningsværktøjer og reelt set uden værdi ift. at opspore sygdom som følge af asbesteksponering, idet de helbreds-mæssige virkninger af asbesteksponering først viser sig årtier efter eksponeringen.

Arbejdsmedicinsk undersøgelse kan dog have en betydelig værdi i forhold til at vurdere en eventuel risikofyldt eksponering, ligesom adgang til en arbejdsmedicinsk undersøgelse eller anden arbejdsmiljøfaglig rådgivning i form af samtale og eksponeringskortlægning kan have en stor forebyggende effekt.

AM-PRO har ingen bemærkninger til den foreslåede nye bekendtgørelse om grænseværdier (2025).

Med venlig hilsen

AM-PRO

Anders Kabel, sekretariatsleder, info@am-pro.dk, +45 40 15 74 64

www.am-pro.dk

Postadresse: AM-PRO c/o Arbejdsmiljørådgiverne, H. C. Andersens Boulevard 18, 1553 København V

AM-PRO's medlemsorganisationer:

Høringssvar Dansk MiljøAnalyse - Bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet og bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet_27-10-2025

Indledningsvist vil Dansk MiljøAnalyse gerne anerkende myndighederne for, på trods af uenigheder og forskelle i opfattelser af tekster, at lytte til alle branchens parter. Det er tydeligt, at der er et fælles formål om at fjerne så meget asbest som muligt fremfor at efterlade så meget som muligt og i forlængelse af det sørge for, at der er opnået en så lille en unødigt risiko som mulig og ikke så stor unødigt risiko som muligt. Dansk MiljøAnalyse er klar over, at regler på området er underlagt både EU og dansk politik, hvorfor eventuel kritik eller forslag til input/rettelser ikke er fremsat mod myndighederne specifikt men på et generelt plan.

Dansk MiljøAnalyse har været med indenfor asbestområdet siden midten af 1980'erne, hvorfor vi anser os selv som en af de interessenter der har stor viden om analyser, prøvetagninger og historiske forhold ift. gængs praksis, forvaltning og vurderinger.

Herunder følger Dansk MiljøAnalyses høringssvar.

Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet: er der ingen kommentarer til.

Bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet:

§7, stk. 2: Det er vores erfaring at netop termene "kortvarigt" og "mindre karakter" giver anledning til mange misforståelser, tvivl, utryghed og ikke mindst konflikter. Ved fjernelsen af tekststykket bliver der umiddelbart blot mulighed for endnu friere tolkning, hvilket ikke gavner sikkerheden for arbejdsmiljøet.

Vi foreslår at dette uddybes på AT's hjemmeside der omhandler asbest evt. med eksempler eller tidsangivelser/koncentrationer.

§10: Det er vores erfaring at langt størstedelen af tvivlsspørgsmålene omhandler støv med asbestindhold.

Derfor foreslår vi at teksten udvides med termen "støv".

§10, stk. 2: Samme som ovenstående punkt.

§11, stk. 2: Det er vores erfaring at netop termene "sporadisk", "svag intensitet" og "klart ikke" giver anledning til mange misforståelser, tvivl, utryghed og ikke mindst konflikter.

Vi foreslår at dette uddybes på AT's hjemmeside der omhandler asbest evt. med uddybning af hvad der menes med disse termer. Det er umiddelbart alle tre noget der vil kunne sættes både tider og koncentrationer på.

§12:

Vi foreslår at der bør indgå en beskrivelse af hvilken form for kontrol og dokumentation for renhed der påtænkes benyttet.

§14, stk. 3: Det bliver for snævert at nævne "nedrivning".

Vi foreslår at teksten "navnlig ved nedrivning" udelades

§21: Denne tekst er uhensigtsmæssig: " Før afslutning af et asbestarbejde skal der foretages grundig slutrengøring og ved indendørs asbestarbejde tillige grundig udluftning".

Det foreslås at den erstattes med følgende " Før afslutning af et asbestarbejde skal der foretages grundig slutrengøring og ved asbestarbejde i afskærmede områder tillige grundig ventilering gennem egnet maskinel med egnede filtre".

§28:

Det foreslås at kravet om et baderum og to omklædningsrum udvides til også at omfatte rengøring uden forudgående nedrivning samt for fjernelse af asbestforurenede materialer.

§35 og §36:

Det foreslås at der indsættes en reference til AT-vejledning C.0.1-1.

Generelt:

Vi foreslår at man benytter 10 gange under gældende grænseværdi for definitionen af "væsentligt under", dette er i tråd med både historisk og nutidig praksis og forvaltning på området ved vurdering af koncentrationer ift. grænseværdier. Samt 2 gange over gældende grænseværdi for definitionen "væsentligt over"/"væsentligt støvende", hvilket er i tråd med §3, stk. 2.

Arbejdstilsynet

Til

Johannes Rytter Dethlefsen

Jannie Frydenborg Hansen

Høringssvar til bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet

F&P takker for muligheden for at komme med bemærkninger til Arbejdstilsynets bekendtgørelse om asbest med høringsfrist den 10. november 2025.

Generelle bemærkninger

F&P kan bakke op om hensigten med at få flere tydeliggørelser i reglerne. Det er nødvendigt for at undgå misforståelser i marken.

Vi savner dog en pragmatisk tilgang til arbejdet med asbest. Bekendtgørelsen bør være tydeligere i formuleringerne, og skal kunne læses og forstås af praktikere. Det er derfor uheldigt, at der stadig er mange definitioner og klasser for håndtering, der gør det svært og omstændigt at anvende i praksis.

I skriver, at ændringerne ikke vurderes at have økonomiske betydninger for erhvervet. Det mener vi ikke er korrekt. Indførelse af det skærpede krav til metode til asbestanalyse af luftprøver vil betyde anskaffelsesomkostninger for analysefirmaerne, og et nyt EU-krav om at befugte luften, som også kræver noget praktisk udstyr, vil være en ekstra omkostning for virksomhederne. Indtil udstyret er i Danmark, vil prøver skulle analyseres i udlandet.

Miljøvogn

F&P forstod, at kravet om særlige bade- og omklædningsfaciliteter (miljøvogne) var et nationalt krav, og derved en overimplementering af EU-lovgivning. Vi vil gerne opfordre til, at Arbejdstilsynet undersøger, hvordan andre EU lande fortolker 'passende dekontaminering', som nu er præciseret også skal foregå før pauser og før arbejdsstedet forlades.

Bemærkninger til de enkelte §

§6 Definitioner

F&P mener ikke, at rengøring skal sidestilles med nedrivningsarbejde. Rengøring og bortskaffelse af affald er opgaver, der er relateret til et nedrivningsarbejde. F&P ønske at opdele betegnelsen nedrivningsarbejde i 2 ydelser: 1. nedbrydning og 2. rengøring og bortskaffelse.

10.11.2025

F&P

Philip Heymans Allé 1

2900 Hellerup

Tlf.: 41 91 91 91

fp@fogp.dk

www.fogp.dk

CVR 11 62 81 84

Tine Aabye

Chefingeniør

Dir. 41919151

taa@fogp.dk

Sagsnr.: GES-2023-00072

DokID 534456

Brancheorganisation
for forsikringselskaber
og pensionskasser

Vi anser, at præciseringen følger **AT-vejledning C. 2.2-2**, men at grundet ordvalget, kan der opstå tvivl om, hvorvidt der er tale om løbende renholdelse af arbejdsområdet og ikke det egentlige slutrengøringsarbejde. Hvis "rengøring" ikke ændres til f.eks. "renholdelse af arbejdsområdet" kan en mistolkning medføre at der, grundet reglerne om arbejdstid ved anvendelse af åndedrætsværn, vil være en betragtelig konsekvens for den tilladelige daglige arbejdstid, i arbejdet med slutrengøring.

§7 Autorisationskrævende og ikke autorisationskrævende nedrivning

For at tydeliggøre reglerne er det vigtigt med eksempler, som kan underbygge teksten.

F&P er ikke enig i forslaget om at fjerne eksempler og offentliggøre dem på ATS-hjemmeside. Det vil betyde, at brugere skal forholde sig til fortolkningsbidrag, der løbende kan ændres.

Når beskrivelser og krav er spredt eller formuleret forskelligt, øges risikoen for, at de udførende overser vigtige informationer. Det kan føre til fejl og misfortolkninger. Derfor bør materialet samles og præsenteres ensartet.

§8 Arbejdspladsvurdering og tilrettelæggelse af arbejdet

I dette afsnit blandes nedrivning sammen med håndtering af asbeststøv. F&P foreslår, at de 3 nye linjer fjernes, da det vil sætte bygherre/kunden i en svær situation i forhold til en håndværker, da ordlyden er for ukonkret og uforståelig.

F&P mener, at det er en politisering, som skal fremme stillingtagen til at bortskaffe mest mulig asbest fra bygningsmassen. Kravet kommer dog uden hjemmel til at påbyde fjernelsen af asbest.

At en arbejdsgiver som i forbindelse med APV og tilrettelæggelsen af et asbestarbejde for sine medarbejdere skal være beslutningstager omkring yderligere nedrivning, harmonerer ikke med forsikringsbranchens virkelighed, hvor dækningsomfang er styrende, ligesom en bygherre i det almindelige byggeri vil være beslutningstager for udbedrings- og renoveringsomfanget. I disse situationer vægter rentabilitet og hjemmel højere end ambitionen om at fjerne al asbest fra bygningsmassen.

Endelig foreslår F&P, at arbejdsgiver ændres til bygherre, der er den ansvarlige og skal træffe beslutning.

§12 Anmeldelse af asbestarbejde og arbejdsplan

Stk. 2.6 Det fremgår her, at der skal laves en liste over de personer, der forventes at udføre arbejdet. Det vil øge de administrative byrder for de udførende, mindske fleksibiliteten og binde medarbejdere unødigt til enkeltsager – hvilket samlet set kan medføre unødigt lang ventetid for arbejdets udførelse samt højere omkostninger.

Der er i forvejen krav til at registrere oplysninger i asbestprotokol (jf. kapitel 12). Det burde være tilstrækkeligt med en registrering.

F&P

Sagsnr. GES-2023-00072

DokID 534456

§27 og 28 Arbejdshygiejniske foranstaltninger

Vi henviser til vores bemærkninger om miljøvogn øverst i notatet.

Stk. 2. Vi anbefaler, at teksten gentænkes og bearbejdes, så det er entydigt hvornår der er krav om miljøvogn. Det er uklart, om miljøvognen i praksis fjernes i forhold til den tidligere udgave af bekendtgørelsen.

Der indføres en definition af asbestholdigt materiale, så det er entydigt at det ikke omfatter fx asbestforurenet isoleringsmateriale på et loftsrum.

Her har F&P tidligere mundtligt fået præciseret, at fragmenter og stykker af asbestholdige plader, som ligger på isoleringen, betegnes som forurening. (ikke autorisationskrævende at håndtere, dermed heller ikke behov for miljøvogn).

Nu ligger fragmenterne så på græsset og går under kategorien oprydning efter (mindre) brande og "omfattende" stormskader. Det kræver miljøvogn. Kunne samme dekontaminering, som udføres ved ikke autorisationskrævende arbejde, ikke også være fyldestgørende ved oprydning efter brand og stormskader udendørs?

Udendørs arbejde, som nævnt i eksemplet ovenover, bør vurderes mere lempeligt end indendørs, ligesom at ensartede opgaver med oprydning bør sidestilles med baggrund i det praktiske arbejde, der skal udføres.

Forstås omfattende stormskader, som værende omfattende for den enkelte ejendom, for et område, eller landsdækkende?

Gælder kravet uanset om det er en meget lille brand i eksempelvis et cykelskur, hvor pladerne kunne fjernes under kortvarigt arbejde af mindre karakter, såfremt de var hele? (ikke krav om miljøvogn)

§38 Prøvetagning

Prøvetagning og analyse skal foretages efter egnede, anerkendte metoder og være repræsentativ i forhold til det, som er formålet med forundersøgelsen. Dvs. at belyse, hvor asbesten findes, og hvordan arbejdet kan tilrettelægges, så der ikke er risiko for udsættelse for asbest.

F&P foreslår, at teksten i stk. 3 ændres til:

Stk. 3. Personer, som tilrettelægger materialeprøver, geltapeprøver mv., og personer, som forestår prøvetagning, asbestanalyse og rapportering af resultatet, skal have de nødvendige kvalifikationer *for det arbejde de skal udføre, herunder kendskab til brug af værnemidler.*

Der kræves ingen lovpligtig uddannelse for at udføre ovennævnte arbejder, alene faglighed såvel som kendskab til anvendelse af værnemidler.

Fra: Alexander Søndergaard <soendergaard@smvdanmark.dk>
Sendt: 6. november 2025 15:13
Til: jrd@at.dk; jfha@at.dk
Emne: SV: Fra Arbejdstilsynet: Høring over udkast til ny asbestbekendtgørelse og ny grænseværdibekendtgørelse (2025)

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Kære begge

Her er der høringssvar fra SMVdanmark:

1. Den politiske begrundelse for at indføre et totalforbud

Overordnet er der en forundring over den politiske begrundelse for at indføre et totalforbud mod højtryksspuling af asbesttage. Der anvendes nemlig i dag en helt særlig metode, hvor rensningen foregår i et lukket system og hvor vandet løber til tagrende og herefter suges op og filtreres. Herefter lukkes asbestpladerne effektivt af med et tykt lag maling og forbliver hermed intakte.

Virksomhederne finder det derfor direkte selvmodsigende, når det er et nyt EU-krav *"at befugte luften kontinuerligt med henblik på at sedimentere asbeststøvet"* og at der i bekendtgørelsen indføres et krav til metode om at begrænse støvudviklingen.

Ved fjernelse af fx asbestisolering omkring vandrør bliver det et krav at befugte luften i arbejdsområdet og der giver god mening, da vi ved fra utallige prøver og forsøg, at vand er det mest effektive middel mod spredning af asbeststøv.

Men det er jo lige netop det man gør i dag i et lukket system ved tagrensning.

2. Miljø og sundhed

Uden vedligeholdelse vil asbesttage forfalde og smuldre, hvilket øger risikoen for fiberafgivelse. Rensning og maling forlænger tagets levetid og indkapsler asbesten sikkert. Det er naturligvis ikke alle asbesttage, der ville kunne reddes, idet en del asbesttage allerede er så nedslidte, at de skal udskiftes. Men der vil være en stort antal asbesttage, der på forsvarlig vis vil kunne levetidsforlænges.

En virksomhed påpeger, at der i materialet bl.a. står:

"Om at prioritere nedrivning af asbest"

Der indføres et nyt EU-krav om, at nedrivning skal indgå i en arbejdsgivers risikovurdering, så arbejdsgiveren kan vælge at prioritere nedrivning af asbestholdigt materiale frem for andre former for håndtering af materialet, hvor det forbliver i anvendelse. Det vil ikke være et krav, at asbestholdigt materiale nedrives."

Og har følgende kommentar:

"Hvis tagene ikke må vedligeholdes, vil de krakelere og afgive større mængder af asbeststøv, så det vil – for at undgå dette – blive nødvendigt at nedrive. Og alene udsigten til den store omkostning, vil få mange husejere til at trække i bremsen og lade taget ligge, sikkert alt, alt for længe, til skade for omgivelserne. Bliver det nødvendigt- fx pga. utætheder – at nedrive de asbestholdige tage, vil vi for alvor se vores

skovområder og vejkanter blive smudset til med asbestaffald. Rigtigt mange tage er lagt på i 70'erne og 80'erne. Med en holdbarhed på 80-90 år, vil tagene være i god stand i 25-40 år endnu. At fjerne dem vil være et ressourcespild af dimensioner og medføre utilsigtet kaos på markedet for tagdækningsmaterialer, som vi oplevede det i forårsmånederne i år, hvor det var umuligt at opdrive nye tagplader."

3. Ingen dokumenteret risiko

En rapport fra Teknologisk Institut (2007) viser, at korrekt udført højtryksspuling ikke medfører asbestforurening. Metoden anvender vand, som netop binder støv og mindsker spredning – det er derfor selvmodsigende at forbyde denne metode.

Rapport fra Teknologisk Institut om rensning af eternittag:

<https://www.ft.dk/samling/20151/almdel/beu/bilag/235/1654531.pdf>

4. Økonomiske konsekvenser

Forbuddet vil ramme hundredtusindvis af boligejere – især pensionister og boliger i landdistrikter, som ikke har råd til at udskifte taget og det vil ramme en hel branche fatalt på et fejlagtigt grundlag.

5. Bæredygtighed

De fleste asbesttage har 25–40 års restlevetid. Et forbud fører til ressourcespild og unødvendigt affald, stik imod målet om bæredygtigt byggeri, hvor vi skal vedligeholde og transformere mere og begrænse vores ressourcer.

6. Overvejelser

Et forbud mod højtryksspuling er unødvendigt og uhensigtsmæssigt. Professionel, kontrolleret rensning bør fortsat være tilladt som en sikker, miljøvenlig og økonomisk ansvarlig løsning. I stedet for et totalforbud bør det overvejes at indføre:

- Autorisation af virksomheder, der udfører arbejdet.
- Indberetning og bedre tilsyn via Arbejdstilsynet.
- Krav om forsegling/maling efter rensning.

Venlig hilsen

Alexander Søndergaard

Underdirektør – politik & analyse

Telefon: 54 34 57 00

SMVdanmark

SMVdanmark | Islands Brygge 26 | 2300 Kbh. S | smvdanmark.dk | T +45 33 93 20 00

SMVdanmark repræsenterer 18.000 medlemsvirksomheder. Vi er den eneste erhvervsorganisation, der udelukkende kæmper for bedre vilkår for de danske SMV'er.

Få vores nyhedsbrev – klik her

Frederikssund den 17. oktober 2025

Høringsindlæg vedr. den reviderede asbestbekendtgørelse

I forbindelse med den kommende revision af asbestbekendtgørelsen ønsker vi at indgive følgende spørgsmål og overvejelser. Formålet er at bidrage til en klarere, mere praktisk anvendelig bekendtgørelse, der kan reducere tvivl og administrative tvister i projekter.

1. Tolkning af "videst muligt omfang" (§ 9)

Bekendtgørelsens § 9 indeholder kravet om at arbejdet skal sikre, at personer "i videst muligt omfang" ikke udsættes for asbeststøv.

Spørgsmål: Hvordan skal begrebet "videst muligt omfang" konkret tolkes og anvendes i praksis?

2. Definition af "arbejdsområde" og afgrænsning af kontrolzoner

Det er uklart, hvordan begrebet "arbejdsområde" skal forstås i forhold til rengøringskontrol og frikendelse.

Spørgsmål: Bør bekendtgørelsen ikke tydeliggøre, hvornår et område anses som frikendt – fx om det gælder hele bygninger, zoner eller enkelte rum? Dette vil kunne skabe ensartethed i kontrollen og minimere tvister.

3. Prøvetagning med "geltape eller lignende" (§ 21 stk. 2)

Bekendtgørelsen foreskriver brug af "geltapeprøver eller lignende" til analyse for asbest, eller luftprøver.

- **Spørgsmål 3.1:** Hvilke specifikke, alternative prøvetagningsmetoder anses for at være "lignende" geltape? Det vil være afgørende for ensretningen af praksis at få præciseret, hvilke metoder der er godkendte.
- **Spørgsmål 3.2:** Bør der fastsættes krav til de laboratorier, der udfører geltapeanalyser – fx akkreditering efter ISO 17025 – for at sikre ensartethed og validitet?

4. Kontrol af rengøring (§ 21 stk. 2)

Efter en sanering og under rengøring vil aktivitet og ventilation medføre luftturbulens, som typisk resulterer i re-kontaminering af allerede rengjorte overflader. De relativt få asbestfibre, der vil være tilbage efter rengøring, fordeler sig derfor ikke homogent.

- **Spørgsmål 4.1:** Hvilke specifikke stilles til det fysiske rum/område (størrelse, ventilation, aktivitetsniveau) for at minimere risikoen for re-kontaminering under prøvetagningen og sikre repræsentativ prøvetagning der kan godkende hele rummet/området?
- **Spørgsmål 4.2:** Hvor stor en andel af den samlede overflade skal prøvetages for, at resultatet kan anses for statistisk repræsentativt for hele området, givet de relativt få tilbageblevne fibre (stor afstand indbyrdes) og deres ikke-homogene fordeling?

Rengjorte områder godkendes ofte af rådgivere udelukkende på baggrund af rene geltapeprøver, på trods af at disse dækker en ekstremt lille del af overfladearealet – typisk mindre end 0,3 %, og på trods af fibrenes indbyrdes afstand og ikke-homogene fordeling.

- **Spørgsmål 4.3:** Hvilken garanti er derfor at rene geltapeprøver ikke er taget lige ved siden af en forurening, og hvilken garanti har bygherren for, at de 99,97% af overfladerne, der ikke er prøvetaget, også er rene, når fibrenes fordeling er ikke-homogen?

- **Spørgsmål 4.4:** Kan en sådan praksis utilsigtet skabe en illusion af absolut sikkerhed og en falsk tryghed for de fremtidige brugere af området?
- **Spørgsmål 4.5:** Bør det præciseres, at geltapeprøver kun skal anvendes, hvis den visuelle kontrol ikke godkendes?
- **Spørgsmål 4.6:** Bør det præciseres, hvilke krav der er til den visuelle kontrol, idet det kan være meget subjektivt afhængig af hvilke øjne der ser?
- **Spørgsmål 4.7:** Når renhedskontrollens kerne er den *visuelle inspektion*, hvad er så det præcise formål med at anvende en metode (geltape), der forstørrelser virkeligheden med en faktor på over 1.000?
- **Spørgsmål 4.8:** Er geltapeprøver ikke primært beregnet som et screeningsværktøj til at identificere asbest *før* sanering, eller til at kontrollerer evt. støv i rengjorte områder, frem for som et absolut krav til renhed *efter* sanering og rengøring, sådan som mange vil opfatte lovteksten?
- **Spørgsmål 4.9:** Hvilke saglige, juridiske og praktiske begrundelser er der for at anvende en metode, der forstørrelser virkeligheden med en faktor 1.000 eller mere, når renhedskontrollen i øvrigt er visuel?
- **Spørgsmål 4.10:** Hvordan kan geltapeprøver, med ovenstående udfordringer i betragtning, forsvares som en valid "godkendt kontrolmetode" for renhed, som generelt er rådgivningsbranchens opfattelse, sådan som lovteksten er formuleret?

5. Forholdsmæssighed og sundhedsfagligt grundlag

Grænseværdien for asbestfibre i luft er fastsat til 0,003 fibre/ml. Der er ingen tilsvarende grænseværdi for overflader.

Spørgsmål: Risikerer man ikke at pålægge bygherren unødige omkostninger ved at hæve renhedskravet ud over det dokumenterede helbredsmæssige behov, når luftgrænseværdien allerede forudsættes overholdt efter godkendt visuel kontrol?

Der bør henvises til arbejdsmedicinske vurderinger og AT-vejledninger, som dokumenterer, at sundhedseffekter under denne grænseværdi ikke er påvist.

6. Harmonisering med Miljøstyrelsens praksis

Miljøstyrelsen har afgjort, at materialer (f.eks. lægter) kan genanvendes, hvis de rengøres i henhold til Arbejdstilsynets retningslinjer, hvilket bygger på en visuel kontrol med nul-tolerance for *synligt* støv.

Spørgsmål: Står anvendelsen af geltapeprøver, som søger at påvise *usynlige* fibre ud over den visuelle standard, i konflikt med Miljøstyrelsens praksis, og skaber dette ikke en dobbeltstandard mellem miljø- og arbejdsmiljømyndighederne, idet der jo ikke er "nultolerance" for usynlige asbestfibre på overflader?

7. Uvildighed og interessekonflikter

En praksis, hvor samme rådgiver både udarbejder udbudsmaterialet og herefter tildeles den lukrative opgave at udtage disse prøver uden konkurrence, rejser alvorlige spørgsmål.

Spørgsmål: Bør bekendtgørelsen ikke adressere risikoen for interessekonflikter og krav om uvildighed i kontrolarbejdet, fx gennem krav om tredjepartskontrol for at beskytte bygherren mod unødvendig kritik og økonomisk uforholdsmæssige aftaler?

8. Dokumentationskrav og kontrakttvist

I udbudsmaterialer stilles der ofte krav om, at den visuelle kontrol skal dokumenteres med rene geltapeprøver. Denne formulering/tolkning opstår fordi rådgivere generelt læser lovteksten som om geltapeprøver eksplicit kan anvendes som godkendt kontrolmetode efter sanering og rengøring. Dette skærper kravet betydeligt i forhold til visuelle kontrol, idet der med geltape kontrolleres noget der *ikke* er visuelt.

Spørgsmål: Hvilket sagligt eller juridisk grundlag ligger der for at hæve dokumentationsniveauet på denne måde, når et område allerede er visuelt rent?

Anbefaling: Den nye bekendtgørelse bør tydeliggøre, at dokumentationskrav ud over visuel kontrol kun kan stilles, hvis der er konkret mistanke om forurening, og at metoder (materialeprøver, geltape, luftprøver mv.) bør placeres i en vejledning frem for i selve bekendtgørelsen, så praksis kan justeres efter erfaring. Forslag hertil er vedhæftet.

10. Økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser

Strengere krav til kontrol og dokumentation med geltapeprøver kan medføre betydelige ekstraomkostninger for offentlige og private bygherrer.

I praksis er det nemlig ikke muligt for tilbudsgiver at beregne rengøringsomfanget ved tilbudsgivning, idet man altid vil kunne finde asbestfibre med geltape – særligt på ru og ubehandlede overflader som fx træ, tegl og beton. Derfor skal ekstra rengøringer som følge af positive geltapeprøver altid betales som ekstraarbejde. Dette bør indgå i en samfundsøkonomisk vurdering af bekendtgørelsens konsekvenser.

Spørgsmål: Bør der udarbejdes en konsekvensanalyse af de øgede kravs økonomiske og administrative effekter, herunder for projekter i den offentlige sektor?

Jeg håber, at disse overvejelser og spørgsmål kan bidrage til en endnu stærkere og mere klar asbestbekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Søndergaard A/S

Knud Magnussen
KMA-chef

Metoder	Før sanering (identifikation)	Efter sanering (renhedskontrol)	Bemærkninger
Materialeprøve	Stumper og/eller støv	Ikke relevant, mædmindre der fortsat ligger asbestholdige materialer.	En materialeprøve giver laboratoriet adgang til med mikroskopi og kemisk analyse afgøre, om materialet indeholder asbest, og i hvilken type og koncentration. Materialeprøve bør derfor foretrækkes fremfor overfladeprøve, som ikke entydigt fortæller hvor fibre kommer fra.
Visuel kontrol	Asbestfibre kan ikke ses med det blotte øje.	Hvis der rent og støvfrit, formodes tilbageblevne fibre at være så få, at de ikke er forbundet med sundhedsmæssige risici. (Det lovmæssige udgangspunkt).	Anbefales til tagrenovering, krybekældre, varmecentraler og andre steder med ru og ubehandlede overflader, hvor fibre erfaringsmæssigt kan være vanskelige at fjerne, eller hvor fibre kan stamme fra andre kilder end saneringen. Dokumenteres via gennemgang og rapport udarbejdet af rådgiver.
Geltapeprøve	God til homogene overflader hvor fibre kan opsamlles på tapen.	For tilfældig * (ikke homogene overflader) og fortæller ikke noget om luftkvaliteten.	Egnede til lokaler med glatte og vaskbare overflader, som fx badeværelser etc. Bør <u>ikke</u> benyttes udendørs, eller når der er tale om ru og ubehandlede overflader som fx tagrenovering, krybekældre eller varmecentraler etc., eller hvor fibre kan stamme fra andre kilder end saneringen.
Luftprøve (TEM/SEM)	Ved tvivl i eksisterende miljøer som umiddelbart ikke skal saneres.	Grænseværdi: 3.000 fibre/m3 Afvis PCM, idet denne metode ikke kan skelne asbest fra andre fibre.	Bør altid anvendes hvor man ønsker dokumentation for at lovkrav er overholdt. Er dog ikke anvendelig på fx tagsager uden overdækning, idet fibre kan komme fra mange andre kilder, da fibre let spredes med vinden.

Som eksempel giver det fin mening af benytte geltapeprøver i et badeværelse, hvor overflader kan spules rene. Udendørs hvor fibre kan stamme fra andre kilder, samt i områder med ru og ubehandlede overflader som træ og beton (fx tagrenovering, krybekældre og varmecentraler) hvor fibre meget vanskeligt kan fjernes, bør geltapeprøver ikke benyttes. Her bør visuel kontrol, evt. suppleret med luftprøve i stedet anvendes.

Hvis man analyserer 1 m² med geltapeprøve, bliver 0,3 % af overfladen analyseret (hvis hele geltapens overflade analyseres). Prøven fortæller altså ikke noget om de resterende 99,7 % af overfladen, og heller intet om luftens indhold af asbest.

Der findes ingen grænseværdi for asbest på overflader – kun for luften. Geltapeprøver kan derfor ikke anvendes som dokumentation for, at lovkrav til asbestsanering er opfyldt.